

1 Proje tanımı

Akfen Yenilenebilir (Şirket) Türkiye’de Konya, Amasya, Tokat, Van ve Malatya illerinde bir fotovoltaik güneş enerjisi portföyü geliştirmektedir. Bu portföyün bütünü Akfen Güneş Enerjisi Projesi (Proje) olarak anılacaktır. Akfen Yenilenebilir, projeyi çeşitli taşeronları aracılığı ile geliştirecek, inşa edecek ve işletecektir.

Projede üretilen elektriğin Türkiye ulusal elektrik ağına verilmesi ve şebekeden elektrik alan tüketiciler tarafından tüketilmesi planlanmaktadır. Projenin aynı zamanda Türkiye’nin elektrik üretimi kaynaklı sera gazı emisyonlarını azaltma hedefini de desteklemesi beklenmektedir. Proje çerçevesindeki tesisler tamamlandığı zaman 70 MW’si lisanslı, 15 MW’si lisanssız olmak üzere toplam 85 MW kapasiteye ulaşacaktır.

Proje, beklenen çevresel ve sosyal etkileri yerel veya kısa süreli olacağı için EBRD’nin Çevresel ve Sosyal Politikaları (2014) ve IFC’nin Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Politikası (2012) gereği B sınıfı (Kategori B) olarak sınıflandırılmıştır.

Omicron Erciş, Omicron Engil 208 ve PSI Engil 207 Güneş Enerjisi Santralleri bu kapsamda yapılacak olan üç ayrı tesistir. Santraller, Van Gölü’nün güneydoğusunda bulunan Edremit’te yer alacaktır. Omicron Erciş, sahile 750 metre uzaklıktadır ve Omicron Engil 208 Omicron Erciş’in hemen doğusundadır (Şekil 1). PSI Engil 207, bunların güneydoğusunda, 1 km uzaklıktadır. Şirket, bu güneş enerjisi santrallerini işletmek için TEİAŞ ihalelerini kazanmıştır.

Şekil 1: Uydu görüntüsü; Omicron Erciş (yeşil), Omicron Engil 208 (sarı) and PSI Engil 207 (pembe).

2 Çevresel ve sosyal faydalar, etkiler ve etki azaltıcı önlemler

2.1 Çevresel ve sosyal değerlendirme

Ulusal çevre mevzuatına göre Van Projelerinin ÇED dosyası hazırlama yükümlülüğü yoktur. Ulusal kanunlar doğrultusunda projeler için proje tanıtım dosyası hazırlanmış, ve projeler ile ilgili ÇED gerekli değildir kararı alınmıştır. Bununla birlikte Şirket EBRD'nin çevresel ve sosyal kriterlerini karşılamak için biyoçeşitlilik ve ekosistem değerlendirmesi, sosyal etki analizi, kümülatif etki analizi ve görsel etki analizi gibi ek çalışmalar yapmıştır.

2.2 Kaynakların verimli kullanılması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü

Van Projeleri kaynakların verimli kullanılması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü konularında Türkiye mevzuatı ile tamamen uyumludur. Şirket'in yaptığı ön değerlendirmelere göre tesislerin ilk işletim yılında 50 GWh elektrik üretmesi beklenmektedir. Bunun da yılda 25,804 ton CO₂ eşdeğeri sera gazı salınımını engellemesi beklenmektedir.

Üç proje toplamında, panellerin temizlenmesi için takriben 1,116 m³/yıl su kullanılması beklenmektedir.

2.3 Arazi edinimi

Van'da yapılması planlanan santraller 604,881m² mera üzerine inşa edilecektir. Omicron Engil 208'in üzerine inşa edileceği arazinin kullanım hakları Şirket tarafından Ağustos 2016'da alınmıştır. Omicron Erciş ve PSI Engil 207 santralleri için alım işlemleri devam etmektedir. Arazi alımı Şirket tarafından 2017 yılında yapılmış olup herhangi bir fiziksel yerinden etmeye veya gönülsüz yer adres değişimine sebep olmamıştır.

2.4 Kültürel miras

İnşaat döneminde bulunabilecek tarihi eserlerin yönetilmesi ile ilgili bir prosedür uygulanacaktır. Önceki çalışmalarda santrallerin bulunduğu arazilerde ya da yakınlarında herhangi bir kültürel mirasa rastlanmamıştır.

2.5 Biyoçeşitlilik

Omicron Erciş Güneş Enerjisi Santrali sahası, güneyde ve batıda doğal olarak önemli bir sulak alan olan Dönemeç Deltası Sulak Alanlarıyla çevrilidir. Alanın 6,000m²'si belirlenen alanda, Şekil 2'de gösterildiği gibi yer almaktadır. Ancak, mera bataklık habitatının bir parçasını oluşturmamış yüksek arazidir ve bu alandaki güneş enerjisi santralının varlığı önemli

değildir. Yine de Şirket tarafından 6,000m²'lik çakışma içerisinde herhangi bir inşaat yapılmayacak ve o bölge olduğu gibi bırakılacaktır. Projenin biyoçeşitlilik etkilerini belirlemek, en aza indirmek ve azaltmak için sponsor tarafından daha fazla biyoçeşitlilik izleme çalışmaları yürütülecektir.

Şekil 2: Omicron Erciş sahası ile Dönemeç Delta Sulak alanını gösteren uydu görüntüsü

2.6 Görsel etki

Van'da yapılması planlanan üç tesisin arazisi de varolan yerleşimlerden ve Edremit-Van otoyolundan daha yukarıda kalmaktadır. Bu nedenle görsel etki bu lokasyonlarda minimal olacaktır. Omicron Erciş ve Omicron Engil 208'in 350 m kuzeyinde bulunan evler Şekil 3'de görülebilir.

Şekil 3: Omicron Erciş and Omicron Engil 208 Güneş Enerjisi Santrallerinin en yakındaki yerleşim yerinden görünüşü

2.7 Politika, kanun ve diğer planlarla uyumluluk

Proje, etki sahası içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili ulusal politikalar, hukuki gereklilikler ve diğer planlar ile uyumludur. Elektrik üretimi kaynaklı karbon emisyonunu azaltma temel stratejik hedefine hizmet etmektedir.

2.8 Kümülatif ve dolaylı etkiler

Tesisin yakın çevresini kapsayan kümülatif çevresel etki değerlendirmesi çalışmaları Van Projeleri ile ortak kümülatif etkilere sebep olabilecek herhangi bir sanayi veya enerji tesisi tespit edilememiştir.

Akfen Yenilenebilir, tüm proje sahaları için mevcut kümülatif etki değerlendirmesi çalışmalarını yerel ölçekte çevresel ve sosyal faktörler üzerinde kümülatif etki yapabilecek tüm diğer endüstriyel ve enerji tesislerini kapsayacak şekilde genişletmeyi taahhüt etmiştir.

2.9 Çevresel ve sosyal yönetim

Şirket projeleri ulusal kanunlar, uluslararası iyi uygulamalar ve EBRD'nin çevresel ve sosyal politikalarına uygun olarak yönetmeyi taahhüt etmiştir. Şirket, kurumsal seviyede, uluslararası standartlara göre sertifikalandırılmış bir çevresel yönetim sistemi uygulamaktadır.

Projeler için ÇSEP adı ile anılan bir çevresel ve sosyal eylem planı hazırlanmıştır. Bu plan Şirket'in çevresel ve sosyal etkileri ve riskleri engellemek, azaltmak veya telafi etmek için yapacağı eylemleri içermektedir.

3 Etki izleme

3.1 Tanımlanan etkilerin izlenmesi prosesi

ÇSEP'nin uygulanması inşaat safhasında üçer aylık, işletme safhasında yıllık denetimlerle izlenecektir. Çevresel ve sosyal performansla ilgili yıllık raporlar da hazırlanacaktır. Bu raporlar mevzuat gereklerine ve kredi veren kuruluşların gereklerine göre kontrol edilecektir. İzleme programı tesislerin çalışma safhasının ilk iki yılı boyunca sürdürülecektir.

3.2 Paydaşların katılımı ve şikayetler

Projeler için bir paydaş katılım planı hazırlanmıştır. Bu plan ile Van Projeleri ve projeleri oluşturarak diğer tesislerle ilgili yeni yorumların değerlendirilmesi ve cevaplandırılması için bir mekanizma oluşturulmuştur. Plan, Şirketin, toplumun geneli de dâhil olmak üzere paydaşlarla iletişim kurmaya, Şirketin işleyişiyle ve projeler ile ilgili bilgilerin paylaşımına yaklaşımını tarif etmektedir. Plan şirketin www.akfenren.com.tr

adresindeki internet sitesinde mevcuttur. Bu plan dâhilinde paydaşlar Van Projeleri ve ilgili şikâyet mekanizmaları ile ilgili güncel veriye ulaşabilir. Paydaş katılımı projelerin ömrü boyunca sürdürülecektir. Planın etkisi izlenecek ve gerek duyulursa plan güncellenecektir.

Şirket ayrıca her proje sahalarında her yıl en az bir aktivitenin yapılmasını öngören bir Kurumsal Sosyal Sorumluluk planı uygulamaktadır. Bu plan yerel paydaşlarla her yıl en az bir toplantı yapılarak yerel halkın gelişmesi ve refahı için projeler geliştirilmesi ve uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

Van Projeleri hakkında sahada şahsi şikâyet veya yorum yapmak inşaat ve işletme safhalarının her ikisinde de mümkündür. Yorumlar ayrıca Akfen Yenilenebilir'in internet sitesi aracılığı ile de yapılabilir (<http://akfenren.com.tr/kurumsal-sorumluluk/sikayet-ve-oneriler-1>). Alternatif olarak Şirket'in Halkla İlişkiler Uzmanı Burak SOLMAZ'a aşağıdaki iletişim bilgileri kullanılarak ulaşılabilir;

- Telefon: 0 530 954 18 87
- Faks: 0312 441 68 14
- E-mail: bsolmaz@akfen.com.tr

Projelerle ilgili EBRD'nin internet sitesinden de yorum yapılabilir.

3.3 Ortaya çıkabilecek sorunların işlenmesi

Halkla İlişkiler Uzmanı şikâyet mekanizmasının tüm paydaşların kullanımına açık olmasını, uygun seviyede yönetim katılımını ve endişelerin hızlıca cevaplandırılmasını sağlayacaktır. Uzman, işlemlerin anlaşılır ve şeffaf olmasını, ilgililere geri bildirim cezalandırma içermeyecek şekilde yapılmasını sağlayacaktır.

Projelerle ilgili daha detaylı bilgi aşağıdaki internet sitesinde mevcuttur; <http://akfenren.com.tr/varliklarimiz/ges-projeleri>.

Bu şikâyet mekanizması halkın geleneksel şikâyet yollarını ve hukuk sistemini kullanma hakkını sınırlandırmaz.